

ZARZĄDZENIE NR 57
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W OLSZTYNIE
z dnia 1 października 2018 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Krutynia” tzw. Dolna

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na rok zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Krutynia”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Akweny jezior Gardyńskie i Malinówko wyznacza się do połowów ryb, realizowanych w ramach prowadzonej gospodarki rybackiej przez uprawniony do rybactwa podmiot.

§ 5. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie

Agata Moździerz

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
1.	Wydzielanie się świerków, sosen i dębów spowodowane wzmocnionym rozwojem kornika drukarza, ściigi, przyplaszczka granatka oraz opiętka dwuplamkowego, które w konsekwencji mogą doprowadzić do rozpadu drzewostanów z udziałem świerka, sosny i dęba w rezerwacie	Ograniczanie rozwoju kambiofagów poprzez wycięcie i usunięcie z terenu rezerwatu: - świerków, sosen i dębów zasiedlonych, stanowiących źródło rozprzestrzeniania się kambiofagów; - świerków i sosen nie zasiedlonych, ale jedynie w przypadku, gdy stanowią one wiatrołomy i śniegołomy, których nie usunięcie może w konsekwencji doprowadzić do powstania ognisk gradacyjnych (<u>dotyczy przypadku wystąpienia sytuacji klęskowej</u>); - drzew utrudniających usunięcie z terenu rezerwatu drzew zasiedlonych przez kornika drukarza, przyplaszczka granatka i ściigi (<u>dotyczy przypadku wystąpienia sytuacji klęskowej</u>).
2.	Uszkodzenie i osłabienie drzewostanów przez foliofagi i kambiofagi	Utrzymanie gatunków ptaków owadożernych wpływających na zmniejszenie liczebności owadów mogących doprowadzić do rozpadu drzewostanów Prognozowanie (monitoring) występowania foliofagów i kambiofagów poprzez wywieszanie pułapek feromonowych
3.	Potencjalne zagrożenie wystąpienia pożaru lasu, utrudniony dostęp do drzewostanów w czasie wystąpienia pożaru, zagrożenie dla bezpieczeństwa osób poruszających się po drogach leśnych oraz rzeką Krutynią	Utrzymanie drożności linii oddziałowych poprzez przycinanie krzewów (głównie leszczyny) i podkrzesywanie konarów i gałęzi drzew oraz utrzymanie otwartego charakteru powierzchni pod liniami energetycznymi poprzez usuwanie powstałych pod nimi nalotów drzew i krzewów Utrzymanie drożności istniejących dróg leśnych, publicznych oraz gruntów biegnących wzdłuż rzeki Krutyni poprzez bieżące usuwanie drzew niebezpiecznych (złomów, wywrotów, drzew pochyłych, osłabionych przez czynniki biotyczne i abiotyczne) w celu zapewnienia bezpieczeństwa osób poruszających się po drogach oraz rzece Krutyni. Uprzątnięcie ze względów pożarowych świeżych złomów i wywrotów świerkowych oraz sosnowych. Gatunki liściaste po przecięciu pozostawić na gruncie do naturalnego rozkładu Poprawa stanu nawierzchni dróg przeciwpożarowych w celu łatwiejszego i sprawniejszego dostępu wozów strażackich do drzewostanów objętych pożarem.
4.	Nieumyślna ingerencja w przyrodę rezerwatu, przekraczanie granic rezerwatu przez osoby do tego nieuprawnione	Dochodzenie w rezerwacie zwierzyny łownej postrzelonej przez myśliwych poza jego granicami
5.	Sukcesja roślinności drzewiastej i krzewiastej na otwartych ekosystemach (łąkach śródleśnych, pastwiskach) powodująca zanik ekosystemów o takim	Wykaszanie śródleśnych łąk i pastwisk w celu niedopuszczenia do zaniku otwartych ekosystemów Konservacja istniejących rowów melioracyjnych na obszarze łąk położonych w granicach rezerwatu

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
	charakterze.	Utrzymanie właściwej struktury terenów otwartych poprzez wyrównywanie powierzchni zbuchtowanych przez dziki, z wykorzystaniem zabiegów agrotechnicznych (bronowanie i wałowanie).
6.	Zagrożenie stabilności i odporności drzewostanów z powodu szkód od wiatrów i okiści, zagrożenie przez czynniki biotyczne	Regulacja składu gatunkowego oraz kształtowanie różnorodności gatunkowej właściwej dla siedlisk lasowych i borowych
7.	Kłusownictwo rybackie i wędkarskie	Patrolowanie i kontrolowanie przez Straż Rybacką osób łowiących na wodach wchodzących w skład rezerwatu
8.	Wzrost tempa eutrofizacji jezior	Prowadzenie odłowów drobnych ryb (krap, leszcz, karp, karaś srebrzysty, jazgarz) wpływających na wzrost eutrofizacji i stanowiących konkurencję pokarmową dla gatunków cennych przyrodniczo
9.	Ryzyko wyginięcia oraz spadek liczebności niektórych gatunków ryb	Prowadzenie zarybień w ilości nie mniejszej niż 15 % wartości odłowionych ryb ze szczególnym wskazaniem na drapieżniki. Wykluczenie jezior rezerwatowych jako miejsc pozyskania tarlaków
		Wspieranie naturalnego tarła ryb drapieżnych mających kluczowe znaczenie w spowalnianiu tempa eutrofizacji

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	1. Usuwanie drzew zasiedlonych przez kornika drukarza, ścigi, przypłaszczka granatka, opiętka dwuplamkowego oraz świeżych niezasiedlonych złomów i wywrotów powstałych na skutek działania niekorzystnych czynników atmosferycznych (z możliwością zagospodarowania drewna) po uzyskaniu akceptacji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie (akceptacja następuje drogą mailową). Występując o akceptację należy wskazać liczbę drzew przewidzianych do usunięcia, gatunki usuwanych drzew, oddziały z których drzewa będą usuwane, ich szacunkową masę oraz ich lokalizację na mapie Ww. działanie nie obejmuje usuwania z terenu rezerwatu przyrody posuszu jałowego iglastego. Po uzyskaniu akceptacji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie na usunięcie zasiedlonych (świerków, sosen i dębów) i niezasiedlonych świerków i sosen, należy złożyć sprawozdanie z realizacji zadania. 2. Usuwanie <u>niezasiedlonych</u> świerków i sosen <u>po uzyskaniu akceptacji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie (dotyczy przypadków wystąpienia sytuacji kłęskowej)</u>	Wg potrzeb i prowadzonego monitoringu	Obszar rezerwatu
2.	Czyszczenie i konserwacja budek lęgowych Wywieszanie pułapek feromonowych	Wg potrzeb	Obszar rezerwatu
3.	Przecinanie linii oddziałowych oraz usuwanie nalotów drzew i krzewów pod liniami energetycznymi	Wg potrzeb	Obszar rezerwatu
	Modernizacja dróg przeciwpożarowych poprzez ich wyrównywanie równiarką oraz uzupełnianie powstałych ubytków kruszywem pochodzenia naturalnego	Wg potrzeb	Leśnictwo Ukta 221b, 221f, 221k, 221m, 214f, 213a, 223j, 295g
	Bieżące usuwanie drzew niebezpiecznych (złomów, wywrotów, drzew pochylonych, osłabionych przez czynniki biotyczne i abiotyczne) z dróg leśnych i publicznych oraz gruntów biegnących wzdłuż rzeki Krutyni. <u>Drzewa iglaste stanowiące złomy, wywroty, drzewa pochylone i osłabione przez czynniki biotyczne i abiotyczne znajdujące się przy drogach oraz na gruntach biegnących wzdłuż szlaku należy ściąć i zagospodarować ze względów bezpieczeństwa pożarowego (nie dotyczy usuwania z terenu rezerwatu posuszu jałowego)</u> <u>Drzewa liściaste stanowiące złomy, wywroty, drzewa pochylone i osłabione przez czynniki</u>	Wg potrzeb	Obszar rezerwatu

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
	<u>biotyczne i abiotyczne znajdujące się przy drogach oraz wzdłuż szlaku należy ścinać lub przeciąć i pozostawić do naturalnego rozkładu.</u>		
4.	Dochodzenie rannej zwierzyny łownej przez 1-2 myśliwych z wykorzystaniem 1-2 psów prowadzonych na otoku z możliwością jej dostrzelenia. Po znalezieniu i dostrzeleniu rannej zwierzyny należy niezwłocznie o tym fakcie poinformować mailowo lub telefonicznie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie informując o: terminie zdarzenia, gatunku zwierzęcia i lokalizacji (leśnictwo, oddział).	Wg potrzeb	Obszar rezerwatu
5.	Wykaszenie śródleśnych łąk i pastwisk z wywiezieniem powstałej podczas prac biomasy poza rezerwat przyrody.	0,78 ha 1,07 ha 0,30 ha 0,80 ha 1,63 ha 1,11 ha 3,31 ha 2,16 ha 1,50 ha 0,96 ha 0,37 ha	<u>Leśnictwo Mikołajki</u> 136m <u>Leśnictwo Gąsior</u> 181m 181n 182k <u>Leśnictwo Ukta</u> 221j 221r 224b 295d 295h 295m 296b
	Usuwanie roślinności drzewiastej (drzewa, krzewy) z rowów melioracyjnych zlokalizowanych na łąkach z wywiezieniem powstałej podczas prac biomasy poza rezerwat przyrody	Wg potrzeb	Łąki położone w granicach rezerwatu
	Bronowanie i wałowanie powierzchni zbuchtowanej przez dziki w celu utrzymania rolniczego charakteru tej powierzchni		
6.	Cięcia pielęgnacyjne w młodniku bez pozyskania masy	pow. 0,35 ha, wiek 18 lat	<u>Leśnictwo Ukta</u> 283b
7.	Patrolowanie i kontrolowanie przez Straż Rybacką osób łowiących na wodach wchodzących w skład rezerwatu	wg potrzeb	obszar rezerwatu
8.	Połowy ryb na podstawie operatu rybackiego, z uwzględnieniem następujących warunków: • odłowy odbywać się będą z wykorzystaniem sprzętu ciągnionego w okresie jesiennym, nie wcześniej niż od 1 października, do czasu pojawienia się na jeziorach pokrywy lodowej • ogranicza się liczbę dni połowowych sprzętem ciągnionym do pięciu na jeziorze Gardyńskim i dwóch na jeziorze Malinówko z maksymalnym pozyskaniem do trzech ton dziennie • połowy sprzętem ciągnionym należy zakończyć przed wieczornym gromadzeniem się ptaków na jeziorze, tj. co najmniej na godzinę przed	Zgodnie z zatwierdzonym operatem rybackim	jezioro Gardyńskie i Malinówko

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
	zachodem słońca • obszary połowowe nie mogą pokrywać się z miejscami zlotowisk i stałego przebywania ptaków • uzbrojenie ciągnionych narzędzi połowowych należy wykonać w sposób niepowodujący niszczenia roślinności dennej • o planowanych odłowach należy powiadomić RDOŚ w Olsztynie w terminie minimum 7 dni przed datą ich rozpoczęcia		
9.	Wprowadzenie podwyższonych wymiarów ochronnych	szczupak do 1 kg sandacz do 1 kg sum do 70 kg lin do 0,5 kg karaś pospolity do 0,5 kg	jezioro Gardyńskie i Malinówko

UZASADNIENIE

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Krutynia” tzw. Dolna jest wykonaniem delegacji ustawowej wynikającej z art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614).

Zgodnie z tym przepisem, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze zarządzenia zadania ochronne dla rezerwatów przyrody, dla których nie ustanowiono planów ochrony.

Projekt zadań ochronnych dla ww. rezerwatu sporządzony został w oparciu o stwierdzone zagrożenia oraz propozycje działań ochronnych przedstawionych przez jednostkę zarządzającą tym rezerwatem, tj. Nadleśnictwo Maskulińskie.

Projekt zadań ochronnych dla ww. rezerwatu przyrody obejmuje wykonywanie następujących czynności:

1) Usuwanie drzew zasiedlonych przez kornika drukarza, ścigi, przyplaszczka granatka i opiętka dwupłamkowego (wskazane w pkt 1 załącznika do zarządzenia)

Zasiedlone przez kornika drukarza i ścigi świerki, przez przyplaszczka granatka sosny oraz przez opiętka dwupłamkowego dęby, mogą stanowić źródło wystąpienia ognisk gradacyjnych, co w konsekwencji może przyczynić się do zamierania drzewostanów świerkowych, sosnowych i dębowych oraz pogorszenia stanu sanitarnego ekosystemów leśnych w rezerwacie.

2) Czyszczenie i konserwacja budek lęgowych oraz wywieszanie pułapek feromonowych (wskazane w pkt 2 załącznika do zarządzenia)

Utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym i sanitarnym budek lęgowych przyczyni się do utrzymania w rezerwacie gatunków ptaków owadożernych, które wpływać będą na zmniejszenie liczebności owadów mogących doprowadzić do rozpadu drzewostanów liściastych i iglastych w jego granicach.

Wykładanie pułapek feromonowych jest natomiast działaniem pozwalającym na wczesną diagnozę zagrożeń, mogących wpłynąć negatywnie na stan lasu i mającym na celu zachowanie trwałości lasu i zwiększenie jego naturalnej odporności na czynniki szkodliwe.

3) Utrzymanie linii oddziałowych i powierzchni pod liniami energetycznymi, drożności istniejących dróg oraz zapewnienie bezpieczeństwa dla osób korzystających ze szlaku kajakowego na rzece Krutyni (wskazane w pkt 3 załącznika do zarządzenia)

Biorąc pod uwagę zagrożenie pożarowe podczas zerwania linii energetycznej za niezbędne uważa się ich przecinanie oraz usuwanie spod nich powstających nalotów drzew i krzewów.

Ze względu na zagrożenie pożarowe podczas upalnych dni lub nieuwagę ludzi przebywających w lesie konieczne jest zapewnienie drożności dróg leśnych celem szybkiego dojazdu do ewentualnych miejsc powstania pożaru poprzez usuwanie zalegających na drogach złomów i wywrotów. Natomiast w celu zapewnienia bezpieczeństwa osób korzystających ze szlaku kajakowego dopuszczone zostało niniejszym zarządzeniem bieżące usuwanie drzew niebezpiecznych (złomów, wywrotów, drzew pochylonych oraz osłabionych).

4) Dochodzenie w rezerwacie zwierzyny łownej postrzelonej przez myśliwych poza jego granicami (wskazane w pkt 4 załącznika do zarządzenia)

Z uwagi na występujące sytuacje związane z postrzeleniem podczas polowania w pobliżu granic rezerwatu zwierzyny łownej, która po postrzale niejednokrotnie przemieszcza się do rezerwatu, tut. organ dopuścił ze względów humanitarnych jej dochodzenie i dostrzelenie na terenie rezerwatu.

5) Utrzymanie otwartego charakteru łąk śródleśnych i pastwisk (wskazane w pkt 5 załącznika do zarządzenia)

Zaplanowane działania mają na celu zachowanie otwartego charakteru obszarów otwartych i stworzenie optymalnych warunków do rozwoju gatunków roślin związanych z otwartymi ekosystemami.

6) Cięcia pielęgnacyjne w młodniku (wskazane w pkt 6 załącznika do zarządzenia)

Celem zaplanowanych przez nadleśnictwo działań jest przerzedzenie przegęszczonych partii młodnika, a tym samym stworzeniu dogodnych warunków dla rozwoju drzew, które pozostaną na gruncie.

7) Kontrolę przez straż rybacką osób łowiących na terenie rezerwatu (wskazane w pkt 7 załącznika nr 2 do zarządzenia).

Ze względu na odnotowywane przypadki nielegalnego połowu ryb konieczne jest przeprowadzanie kontroli przez straż rybacką osób łowiących na terenie rezerwatu.

8) Połów ryb na podstawie operatu rybackiego oraz Wprowadzenie podwyższonych wymiarów ochronnych (wskazane w pkt 8 załącznika nr 2 do zarządzenia).

Połowy w granicach rezerwatu przyrody dozwolone są w okresie od 1 października do momentu pojawienia się na jeziorach pokrywy lodowej. W tym okresie odłowy można realizować podczas maksymalnie pięciu dni na jeziorze Ogrodowym i dwóch na jeziorze Malinówko, połowy sprzętem ciągnionym muszą zostać zakończone przed wieczornym okresem gromadzenia się ptactwa na jeziorze, tj. co najmniej na godzinę przed zachodem słońca, rejony połowów nie mogą pokrywać się z miejscami zlotowisk i stałego przebywania ptaków. Uzbrojenie ciągnionych narzędzi połowowych należy wykonać w taki sposób, aby nie powodowały niszczenia roślinności dennej. Wskazane metody prowadzenia odłowów zostały sformułowane w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na wodne zbiorowiska roślinne rezerwatu oraz ptaki odpoczywające na jeziorze. Ponadto podwyższenie wymiarów ochronnych ryb przyczyni się do zachowania populacji ryb odbywających naturalne tarło, najlepiej przystosowanych do istniejących lokalnych warunków.

9) Prowadzenie zarybień (wskazane w pkt 9 załącznika nr 2 do zarządzenia).

Ze względu na mogące występować w rezerwacie trudności z osiągnięciem sukcesu rozrodczego w wyniku naturalnego tarła, organ uznał za zasadne prowadzenie zarybień w celu zwiększenia populacji naturalnie występujących w wodach rezerwatowych gatunków, w szczególności gatunków drapieżnych. Ograniczono jednak wykorzystanie materiału zarybieniowego do takiego, który będzie pochodził od tarlaków odłowionych z wód obwodu rybackiego jeziora Bełdany w zlewni rzeki Pisa nr 48, nie wchodzących w skład rezerwatu.

Niniejszy akt prawny obowiązuje do dnia 30 września 2019 r.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie

Agata Moździerz